

گزارش آرای دیوان داوری ایران و ایالات متحده امریکا در لاهه تا پایان شهریورماه 1367

دیوان داوری ایران و ایالات متحده
امریکا تا پایان شهریورماه 1367 طی 84
تصمیم، 68 قرار و 396 حکم، 11 فقره از
22 پرونده «الف»، 47 فقره از 72 پرونده
«ب»، 759 فقره از 962 پرونده بزرگ و 284
فقره از 2782 پرونده کوچک را رسیدگی و
مختومه اعلام نموده است.* بررسی اجمالی
396 رأی دیوان به شرح زیر می‌باشد:

-
- * پرونده‌های دیوان داوری دعاوی ایران و ایالات متحده
امریکا به چهار دسته تقسیم شده‌اند:
1. پرونده‌های «الف» پرونده‌هایی هستند که دولتین ایران
و ایالات متحده امریکا نظر تفسیری دیوان را در موضوعات
متنازعیه با توجه به بند 3 ماده 2 بیانیه حل و فصل
دعاوی به شرح مصرح در بندهای 16 و 17 همان بیانیه و
نیز سؤالات مربوط به تفسیر یا اجرای بیانیه حل و فصل
دعاوی که در بند 4 ماده 6 بیانیه ذکر گردیده است،
خواستار شده‌اند.
 2. پرونده‌های «ب» پرونده‌هایی هستند که دو دولت ایران و
ایالات متحده امریکا مبتنی بر بند 3 ماده 2 بیانیه حل و
فصل دعاوی، ادعاهای رسمی خود علیه یکدیگر را مطرح
نموده‌اند.
 3. پرونده‌های بزرگ پرونده‌هایی هستند که خواسته عنوان
شده در آنها بیش از 250.000 دلار می‌باشد.
 4. پرونده‌های کوچک آن دسته از دعاوی هستند که خواسته
هر کدام از آنها کمتر از مبلغ 250.000 دلار باشد.

الف - آرای مبني بر توافق طرفین دعوي: 183 فقره

در این دعاوي جمعاً حدود سه میلیارد و چهار صد و شش میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌هاي دادرسي مطالبه شده بود. دیوان براساس توافق طرفین مقرر نموده است مبلغ 551.796.509 دلار به علاوه معادل دلاري 303.196 پوند انگلیسی و 297.051 مارک آلمانی به طرفهاي امریکايي و 41.561.470 دلار به اضافه معادل دلاري 423.911 پوند به طرفهاي ایرانی پرداخت گردد.

یادآوری می‌گردد در قبـال وجه المصالحه‌هاي پرداختي، ضمن پایان دادن به ادعای خواهانهاي امریکايي به‌خصوص از لحاظ مالکیت واحدهاي صنعتي، در مواردی دیوان آنها را ملزم به تحویل قطعات و لوازم مورد تعهد خود به طرفهاي ایرانی نموده است. به‌علاوه در بعضی دیگر از پرونده‌ها به‌موجب موافقتنامه‌هاي مربوط، وجوهی که در اختیار طرف امریکايي بوده به طرف ایرانی مسترد و

پرداخت شده است که رقم آن جمعاً بالغ بر 177 میلیون دلار می‌شود.

ب - آرای مبني بر رد ادعاهای خواهانهای امریکایی: 69 فقره

در این دعاوی، خواهانهای امریکایی بیش از دو میلیارد و هشتصد و چهل و چهار میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند که به لحاظ عدم صلاحیت یا فقد دلیل کافی مرود اعلام شده‌اند.

ج - آرای مبني بر محکومیت خواندگان ایران: 110 فقره

در این دعاوی، خواهانهای امریکایی حدود یک میلیارد و پانصد و هشتاد و یک میلیون دلار به اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند. دیوان مقرر نموده است کلاً حدود 353.716.267 دلار بابت اصل ادعاها و هزینه‌های دادرسی به طرفهای امریکایی پرداخت گردد. (مبالغ

پرداخت شده بابت بهره برخی از احکام در
رقم مزبور منظور نگردیده است).*

د - آرای مبني بر رد ادعاهای خواهانهای ایرانی: 21 فقره

طی این سری از دعاوی، اتباع و
مؤسسات ایرانی حدود 517 میلیون دلار به
اضافه بهره و هزینه‌های دادرسی را
مطالبه نموده بودند که به لحاظ عدم
صلاحیت یا فقد دلیل کافی مردود اعلام
شده‌اند.

ه - آرای مبني بر محکومیت امریکا به نفع ایران: 13 فقره

در این دعاوی سازمانهای ایرانی
حدود 684 میلیون دلار به اضافه بهره و
هزینه‌های دادرسی را مطالبه نموده بودند
که منجر به محکومیت طرفهای امریکایی به
پرداخت حدود 517 میلیون دلار به دولت و
سازمانهای ایرانی گردیده است. علاوه

*. توضیح اینکه در 5 فقره پرونده نفتی به شماره 56،
74، 76، 81 و 150 هرچند آرای دیوان به شماره‌های 3_56_310
و 3_74/81/150 مبني بر تأیید بخشی از ادعاهای
خواهانها صادر شده لکن اعلام مبلغ قطعی محکومیت به
بررسی لوائح طرفین در موارد مذکور گردیده است.

براین، دیوان داوری طی رأی شماره ب
382-1 مورخ 67/6/9 دولت ایالات متحده را
به پرداخت غرامت پاره ای تجهیزات نظامی
متعلق به ایران که هم اکنون در اختیار
امریکا است، محکوم نمود، لکن تعیین
مبلغ قطعی محکومیت و میزان این غرامت
را به رسیدگی بیشتر موکول نموده است.